

Література:

1. Аналіз впливу інтерактивних технологій навчання на особистість майбутнього фахівця [електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.business-territory.com/user_articles/294.
2. Букарева С. А., Бурлака І. В. Тренінг як інтерактивний метод формування екологічно активної позиції учня // Таврійський вісник освіти. – 2014. – № 1 (45). Частина 2. – С. 172–177.
3. Бойко Я. М. Освіта та інноваційні технології // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2014. – С. 306–309.
4. Козак Л. В. Дослідження інноваційних моделей навчання у вищій школі // Освітологічний дискурс. – 2014. – № 1 (5). – С. 95–107.
5. Кочубей А. В. Інноваційні методи викладання гуманітарних дисциплін у вищих технічних навчальних закладах // Наукові записки Рівненського державного гуманітарного ун-ту: зб. наук. праць. – 2013. – Вип. 7 (50).
6. Триндюк В. А. Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на якість підготовки фахівців // Вісник СевНТУ : зб.наук. праць. Серія: Педагогіка. – Севастополь – 2012. – Вип. 127. – С. 34–39.
7. Харчук Л. Впровадження інноваційних технологій в навчальний процес [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://osvita.ua/doc/files/news/344/34468/Robota.doc>

Відьохіна А. С.*

РОЗВИТОК ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ХЕРСОНЬСЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО КОЛЕДЖУ

У статті розглядається роль правової освіти в процесі розвитку правової культури студентської молоді Херсонського політехнічного коледжу. Показано, що місце і роль правової освіти детерміновані її цілями і завданнями.

Актуальність проблеми розвитку правової культури студентів коледжу зростає не тільки у зв'язку з високим динамізмом соціальних процесів, що відбуваються в суспільстві, а й у зв'язку з підвищеними вимогами науково-технічного прогресу. Для того щоб правильно і глибоко розібратися в різноманітності політичного життя, динамічних змінах у всіх сферах сучасного суспільства, необхідно гнучке мислення, стійкі світоглядні переконання і послідовна правова позиція [2, с. 120].

Проблемі правового виховання та соціалізації студентської молоді, ролі юридичної педагогіки присвячені праці С. Алексеєнко, В. Бабикіна, О. Зайчук, В. Давидова, Є. Назаренко, М. Матузова, А. Столяренка, Є. Татаринцевої. Ця ж проблема висвітлена у працях вітчизняних правознавців В. Андрейцева, С. Гусарева, В. Лісового, В. Москаленко, В. Опришка, В. Павловського, О. Скакун, О. Тихомирова та ін. Зазначена проблема висвітлюється в збірниках доповідей на науково-практичних конференціях та досліджується в низці дисертацій: В. Бурмістрова, О. Ганзенка, С. Легуші, О. Волошенюк, О. Менюка,

---

* © Відьохіна А. С.

Є. Федика та ін.

Водночас, незважаючи на широке коло наукових праць із зазначених та інших напрямів правовиховних процесів, багато з них потребують подальшого наукового дослідження, особливо в контексті трансформаційних процесів українського суспільства та реформування вищої школи України. [1, с.24]

Важливість даної теми визначається особливою, домінуючою роллю правової культури в процесі соціалізації особистості.

Мета статті – розгляд теоретичних і методичних аспектів розвитку правової культури студентів політехнічного коледжу в процесі навчання.

Вступаючи в життя, молоді люди мають бути психологічно і практично готовими до змін в суспільстві, з одного боку, а з другого – до зростаючої соціальної відповідальності та самостійності поведінки в межах моральних і правових норм. У цей період часу в більшості сучасної української молоді і не тільки молоді нашої держави, спостерігається рівень правової культури, який, на жаль, не відповідає вимогам часу. Рішення цієї проблеми вбачається в цілеспрямованому підвищенні рівня правової культури молодого покоління, що сприяє формуванню соціально-активної особистості, здатної грамотно будувати взаємовідносини з суспільством, державою, іншими людьми. Одним із основних аспектів правовиховної роботи навчального закладу є формування у студентів правової культури. Ми вважаємо, що правова культура людини унікальна і полягає в тісному зв'язку основних її частин (знання законів – ставлення до закону – поведінка).

Аналіз поняття «правова культура» як виду соціальної культури дозволяє розглядати її як здатності людини в рамках нормативних вимог суспільства самостійно знайти своє місце в житті на підставі усвідомлення власних цілей, засобів їх досягнення і відповідальності за прийняте рішення і наслідки його реалізації. Такий підхід дозволяє викладачам змоделювати особистість, яка має адекватні сучасному розвитку суспільства знання.

Сутність правової культури студентів, на нашу думку, характеризується високим рівнем оволодіння правовими знаннями й уміннями; сформованим соціально-ціннісним ставленням до права; розвиненими якостями особистості, що дозволяють їм більш повно реалізувати себе в правовій та соціально-орієнтованій діяльності. Оволодівши під час навчання в коледжі основами правових знань, студенти протягом усього свого подальшого життя будуть збільшувати їх обсяг, поглиблювати, тісніше зв'язувати з життям, з трудовою і суспільною практикою [1].

Під правовою освітою студентської молоді слід розуміти процес оволодіння системою правових знань, практичних умінь і навичок підвищення рівня правової компетентності і відпо-

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

Відно рівня культури молоді, які в сукупності визначають її соціально-правову складову. Ми вважаємо, що правова освіченість є необхідною складовою культури людини і передумовою успішної життєдіяльності в сучасному суспільстві [2, с.121].

Правове виховання – один з головних напрямів виховної роботи в сучасній вищій школі. Педагогічний колектив політехнічного коледжу по-своєму робить певні кроки в цьому напрямі, створюючи виховні системи, використовуючи нестандартні, нетрадиційні форми роботи, анкетування та діагностику, «Брейн-ринги», дискусії, «сінквейн», круглий стіл, колективний вердикт, складання питань, соціологічні дослідження, конкурси творчих робіт на правову тематику.

На базі коледжу працює правовий клуб «Феміда», в роботі якого активну участь беруть студенти. Формування правової культури в клубі здійснюється за трьома основними напрямками, відповідно до основних компонентів правової культури, які взаємопов'язані і взаємозалежні:

- інтелектуального – правові знання, уміння і навички, що реалізуються в життєдіяльності людини;
- емоційно-ціннісного – система поглядів і морально-правових цінностей, що забезпечують адекватну оцінку якості правового життя суспільства;
- практичного – виконання правових норм, соціально-активна позиція у правоохоронній діяльності.

Можна визначити декілька аспектів, що забезпечують формування правової культури студентів політехнічного коледжу:

- Формування ціннісно-правових орієнтацій через залучення до діяльності правового клубу «Феміда».
- Цілеспрямоване включення студентів у навчальну діяльність із застосуванням активних методів навчання, які повинні бути спрямовані на актуалізацію правових функцій.

Успішність формування правової культури молоді забезпечується дотриманням таких педагогічних умов:

- оптимальний підбір правової інформації і включення її в зміст навчального матеріалу;
- використання ситуацій, максимально наближених до реальності;
- оптимізація виховання в студентів правової відповідальності та активної правової позиції;
- підвищення психолого-педагогічної підготовки викладацького складу.

Розвиток правової культури студентів у процесі навчання не може бути зосереджено тільки на теоретичних основах, тому викладачами правознавства застосовуються і практичні прийоми формування правової культури.

Аналіз розвитку правової культури студентів коледжу показав, що такий важливий компонент, як її усвідомленість, формується в процесі розвитку у студентів критичного мислення. Людина з таким мисленням здатна аналізувати і за можливості

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

вирішувати проблеми. Весь процес формування правової культури студентів викладачами педагогічного колективу розглядається як цілісна система у взаємозв'язку компонентів правової культури і введення комплексу вищевказаних педагогічних умов.

Аналіз процесу формування правової культури студентів політехнічного коледжу шляхом введення комплексу педагогічних умов дозволив нам визначити рівні та показники розвитку таких компонентів: ставлення студентів до права як до цінності; правосвідомість і правове мислення; правові навички і вміння правомірної поведінки, соціально-правова активність особистості студентів.

У коледжі завдяки клубу «Феміда» постійно проводяться тренінги з питань профілактики правопорушень, здорового способу життя та прав людини. Традиційними заходами, що сприяють запобіганню правопорушень, є проведення декади правознавства. Частими гостями в коледжі є працівники кримінальної міліції, служби у справах сім'ї та молоді, які проводять круглі столи зі студентами або тренінги. Активом клубу «Феміда» проводиться робота з розробки «Правової Абетки» на сайті коледжу, вона спрямована на запобігання правопорушень, злочинів та нещасних випадків у молодіжному середовищі й підвищення правосвідомості студентів та їхніх батьків, педагогічних працівників та співробітників коледжу. Сайт дає можливість познайомити студентів та всіх його відвідувачів із законами, за якими мають жити люди нашої держави.

Отже, однією з необхідних умов розвитку правової культури студентської молоді Херсонського політехнічного коледжу є підвищення рівня правової освіти студентів, бо закономірністю зрілого суспільства є наявність досконалої системи правового регулювання. Основу такої системи становить високий рівень правової культури. Основними завданнями виховної роботи в коледжі є: знання місця права в суспільстві, його значення, напрямів правового регулювання, знання норм необхідних для побутової, навчальної, трудової, суспільної діяльності; навички застосування права в конкретних ситуаціях, комплексні характеристики варіантів учинків не тільки як правильних чи неправильних, поганих чи хороших, але й законних і незаконних; ставлення до права як високої соціальної цінності, носію ідей справедливості; ставлення до правозастосовної практики як до забезпечення життя закону; внутрішня готовність до дотримання правових принципів і конкретних вимог правомірної поведінки; готовність сприяти правомірній поведінці інших осіб. Найбільші можливості в побудові системи правової освіти мають інноваційні навчальні заклади.

Правова культура студентів є основним показником результативності правової освіти та правового виховання, які виступають в якості основного механізму формування правової культури особистості.

Література:

1. Кузьменко Ю. В. Правова культура учнівської та студентської молоді – сучасна вимога суспільства / Ю. В. Кузьменко // Педагогічний альманах. – 2013. – Випуск 17. – С. 23–27.
2. Кузьменко Ю. В. Роль правової освіти у процесі формування правової культури особистості / Ю. В. Кузьменко // Таврійський вісник освіти. – 2012. – №4. – С. 120–124.

Головченко С. М.*

**КОРЕКЦІЙНО-ВІДНОВЛЮВАЛЬНА ДОПОМОГА ДІТЯМ
З АУТИЧНИМИ ПРОЯВАМИ В ПОВЕДІНЦІ**

У статті подані сучасні погляди на теорію і практику проблеми розвитку дітей із розладами спектра аутизму, представлені різні форми корекційно-відновлювальної допомоги аутичним дітям та їх родинам, наведено основні засади створення індивідуальних корекційних програм для аутичних дітей.

Українські медики констатують, що зростання дитячого аутизму в нашій країні та у світі в цілому набуло характеру тенденції. Ознайомившись зі спеціальною літературою, можна зробити висновок, що рання діагностика захворювання дає великий шанс на те, що дитина в майбутньому буде соціально адаптованою. Якщо з такими дітьми постійно працювати, то на межі шкільного віку вони встигають адаптуватися до соціуму. Народження дитини з особливими психофізичними потребами є стресом для родини. Проблема виховання й розвитку «особливої дитини» часто стає непосильною для батьків, вони опиняються у психологічно складному становищі, відчуючи біль, горе, почуття провини та нерідко впадають у відчай. Найчастіше позиція батьків у сім'ях, де є діти з порушенням розвитку, зокрема з розладами спектра аутизму, відрізняється неадекватністю сприйняття проблем дитини, вони вирішують лише ті задачі, актуальні на сьогоднішній день, не думаючи про майбутнє. У більшості випадків батьки чекають настання дива, сподіваючись на те, що з віком дитина «переросте» та стане такою, як її однолітки. Спеціалісти дошкільних закладів часто стикаються з труднощами роботи з такими батьками. Рекомендації педагогів не завжди досягають своєї мети, але все ж таки корекційна робота відіграє не абияку роль у розвитку та адаптації дитини в соціумі.

Говорити про соціальну нішу, яку займають діти з аутизмом, важко через значні відмінності в рівні їхнього інтелектуального і мовленнєвого потенціалу. Відомі випадки, коли люди з аутичною поведінкою професійно й успішно займаються наукою, літературою, суспільною діяльністю, проте частіше вони оволодівають професіями, що не потребують спілкування з іншими людьми. Визначено, що спільним для аутичних осіб є те, що, коли аутична дитина навчена чомусь, то в силу своєї

---

* © **Головченко С. М.**